

15.12.2025

Dnro 1335/03.04.04.04.10/2023

Asia

Kunnallisvalitus

Valittaja

Päätös, josta valitetaan

Hangon kaupungin ympäristölautakunta 2.2.2023 § 16*Ympäristölautakunta* oli päätöksellään 8.12.2022 § 176 päättänyt:

- 1) varata tontin 7 korttelissa 872 (78-8-872-7) hakijalle ympärivuotista asumista varten ehdolla, että hyväksyttävät rakentamissuunnitelmat esitetään 15.6.2023 mennessä;
- 2) että suunnittelussa ja rakentamisessa on noudatettava alueen rakentamistapaohjeita sekä muita määräyksiä;
- 3) että tontille on rakennettava vähintään 100 kerrosneliömetrin suuruinen asuinrakennus ja
- 4) että vuokrasopimus on tehtävä varausaikana.

Päätöksen mukaan varaus on päätetty [REDACTED] ja [REDACTED] arvonnalla perusteella.

Tonttia myös hakenut *valittaja* oli oikaisuvaatimuksessaan vaatinut lautakunnan päätöksen kumoamista lainvastaisena. Hän oli perustellut vaatimustaan sillä, että arvontapöytäkirjasta puuttuvat hakijoiden nimet. Hakijoiden määrä on jäänyt epäselväksi. Asiakirjoista ei myöskään ilmene, miten hakijat olivat saaneet numeronsa. Asiakirjat eivät olleet julkisuuslain 24 §:n nojalla salassa pidettäviä. Asiakirjoissa ei ollut myöskään salassapitomerkitä, josta olisi ilmennyt, miltä osin ne olivat salassa pidettäviä ja mihin salassapito oli perustunut. Viranomaisen on julkisuuslain mukaan päätöksiä tehdessään velvollinen huolehtimaan siitä, että tietojen saamista ei rajoiteta ilman asiallista ja laissa säädettyä perustetta. Asianosaisella on julkisuuslain mukaan oikeus saada tietoa myös muunkin kuin julkisen asiakirjan sisällöstä, joten esimerkiksi hakijoiden nimien poistamiseen asianosaisille lähetetyistä asiakirjoista ei ole ollut perustetta.

Asianosaisen oikeus saada tietoja oman asiansa käsittelyyn liittyvistä seikoista on yksi keskeisiä oikeusturvan takeita.

Ympäristölautakunnan on valituksenalaisella päätöksellään katsottava hylänneen valittajan oikaisuvaatimuksen. Päätöksen mukaan kaikille hakijoille lähetettiin pöytäkirjanotteet ja tieto sijoittumisestaan arvonnassa. Hakemukset (ei hakijat) oli numeroitu etukäteen ennen arvontaa asioiden käsittelyn helpottamiseksi. Se, ettei asiakirjoissa ole laajemmin ollut tietoja, ei ole ollut tietojen salaamista vaan kyse on ollut henkilötietosuojasta. Asianosaisen oikeus saada enemmän tietoa edellyttää myös oma-aloitteisuutta. Hakemuksiin ja yksityiskohtaisiin hakija- ja arvontalistoihin olisi ollut mahdollista tutustua tekninen ja ympäristövirastossa. Päätös on syntynyt laillisessa järjestyksessä eikä se ole muutenkaan lainvastainen. Arvonta on suoritettu kaupunginhallituksen vahvistamien luovutusehtojen ja ympäristölautakunnan arvontaperiaatteista tekemän päätöksen mukaisesti. Hakijalla olisi ollut mahdollisuus olla arvonnassa aikana läsnä.

Valituksessa esitetyt vaatimukset

Ympäristölautakunnan päätökset on kumottava.

Perusteet

Ympäristölautakunta on tehnyt päätöksen tonttiarvonnassa periaatteista vasta 20.10.2022, jolloin hakuaika on jo ollut meneillään. Päätös on tehty liian myöhään, eikä viranomaistoiminta ole ollut avointa laissa edellytetyllä tavalla. Tieto siitä, että arvontaan voi osallistua, on julkaistu ainoastaan verkossa. Asia olisi pitänyt olla tiedossa jo ennen hakuajan alkamista. Päätöstä arvontasäännöistä tai ilmoitusta arvonnasta ei ole lähetetty asianosaisille. Valittaja on tältä osin viitannut hallintolain 54 §:ään.

Asiakirjoista puuttuvat kaikki henkilötiedot, eikä päätöksessä tai arvontapöytäkirjassa ole edes hakijoiden nimiä. Näin ollen myös hakijoiden määrä jää epäselväksi. Asiakirjoista ei myöskään ilmene, miten hakijat ovat saaneet numeronsa. Kysymyksessä olevat asiakirjat ovat lain mukaan julkisia. Perustetta salaamiselle ei ole esitetty eikä hakijoiden nimien poistamiseen asianosaisille lähetetyistä asiakirjoista ole ollut perustetta. Asiakirjoissa ei ole myöskään salassapitomerkitä, josta ilmeni, miltä osin ne ovat salassa pidettäviä ja mihin salassapito perustuu. Asianosaisille lähetettävä tieto ja verkossa julkistaminen on pidettävä erillään. Asianosaisen on saatava tietoa muista hakijoista nimeen myös ilman erillistä pyyntöä. Yksityishenkilön henkilötieto on julkista tietoa. Asianosaisjulkisuus on yksi keskeisiä oikeusturvan takeita.

Tiedoksiannon yhteydessä ei ole ilmoitettu, missä ja mihin saakka asian käsittelyssä kertyneitä asiakirjoja, joita ei ole voitu luovuttaa vastaanottajalle, pidetään nähtävillä. Valittaja on viitannut tältä osin hallintolain 54 §:ään.

Julkisuusperiaatetta ei ole noudatettu asiassa. Myöskään viranomaistoiminnan avoimuus ja hakijan mahdollisuus saada tietoa kunnan toiminnasta ja vaikuttaa

omaan asiaansa ei ole toteutunut. Päätökset on näin ollen lainvastaisina kumottava.

Asian käsittely ja selvittäminen

Ympäristölautakunta on antanut lausunnon, jossa on vaadittu valituksen hylkäämistä. Kaupunginhallitus on 9.5.2023, oikeastaan 9.5.2022, hyväksynyt pientalotonttien luovutusehdot. Samassa päätöksessä todetaan, että jos samanarvoisia hakijoita kohdistuu tontille useita, voidaan valinta suorittaa arpomalla. Tontit asetettiin hakuun lautakunnan elokuun kokouksessa. Jo tässä yhteydessä todettiin, että mahdollinen arpominen suoritetaan lautakunnan kokouksen yhteydessä. Tonttihausta tiedotettiin kaupungin kotisivujen lisäksi kuuluttamalla lehdessä. Kuulutuksessa oli linkki kotisivuille ja yhteystiedot lisätietoja varten.

Ympäristölautakunta teki 20.10.2022 (§ 164) erillisen päätöksen arvontaperiaatteista, joiden mukaan tonttikohtainen arvonta suoritetaan ympäristölautakunnan kokouksessa. Hakijoiden oli mahdollista olla läsnä arvonnassa aikana. Päätös arvontaperiaatteista tehtiin ennen hakuajan päättymistä. Mikäli joku ei arvonnassa suorittamistavan vuoksi olisi halunnut enää olla hakijana, hakemus olisi ollut mahdollista vetää pois. Arvonnasta tiedotettiin kotisivuilla "Ajankohtaiset" -palstalla sekä samassa kohdassa, jossa oli tiedot tonttien hakuajasta ja -menettelystä. Lautakunnan kokouspäivät löytyvät kaupungin tietoverkosta. Tiedon arvonnassa ajankohdasta olisi hakuajan päättymisen jälkeen saanut myös tekninen ja ympäristövirastosta. Paikalle oli saapunut kaksi hakijaa.

Kaikille hakijoille lähetettiin pöytäkirjanotteet ja tieto sijoittumisestaan arvonnassa. Hakemukset oli numeroitu ennen arvontaa lähtökohtaisesti saapumisjärjestyksessä. Koska numerot kirjoitettiin identtisille arvontalipukkeille, jotka taitettiin niin, ettei numeroa ollut mahdollista nähdä ja niiden nosto tapahtui pussista, jonka sisään ei nähnyt, on epärelevanttia, mikä numero milläkin hakemuksella oli. Oleellista oli, että numerointi oli tehty ennen arvontaa ja että yksi numero vastasi yhtä hakemusta.

Asiakirjoja ei ole salattu. Hakemuksiin ja yksityiskohtaisiin hakija- ja arvontalistoihin olisi ollut mahdollista tutustua tekninen ja ympäristövirastossa. Valittaja tai hänen edustajansa ei ole ollut virastoon yhteydessä. Tiedon saaminen tai antaminen ja tiedon luovuttaminen ovat eri asioita. Ympäristölautakunnan pöytäkirja on ollut nähtävillä asianmukaisesti tietoverkossa. Arvonta on suoritettu kaupunginhallituksen vahvistamien luovutusehtojen ja ympäristölautakunnan arvontaperiaatteista tekemän päätöksen mukaisesti. Elo- ja lokakuussa tehtyjen päätösten nojalla oli selvää, että arvonta suoritetaan lautakunnan kokouksen yhteydessä. Kaikkia hakumenettelyssä mukana olleita on kohdeltu yhdenmukaisesti. Lausunnon liitteenä on toimitettu pöytäkirjanote arvonnasta (ympäristölautakunta 8.12.2022 § 175), arvontapöytäkirja, josta käy ilmi muun ohella tontin 78-8-872-7 arvontatulokset nimineen, kotikuntatarkistuksen muutokset, tonttihakemukset ja luettelo hakijoista.

Hallinto-oikeus on varannut Hangon kaupunginhallitukselle tilaisuuden selityksen antamiseen ja lähettämällänsä selityspyynnöllä todennut ympäristölautakunnalle aiemmin lähetetyn lausuntopyynnön olleen puutteellinen siltä osin kuin siinä ei ollut varattu kaupunginhallitukselle tilaisuutta antaa asiassa selitystä kaupungin puhevallan käyttäjänä.

Kaupunginhallitus on selityksessään yhtynyt Hangon kaupungin ympäristölautakunnan antamaan lausuntoon ja vaatinut valituksen hylkäämistä perusteettomana.

[REDACTED] ja [REDACTED], joille nyt kyseessä oleva tontti on arvonnalla perusteella varattu, ovat antaneet yhteisen selityksen.

Valittaja on antanut vastaselityksen. Valittajalle 20.12.2022 lähetetyssä ilmoituksessa ei ollut mainintaa mahdollisuudesta tutustua yksityiskohtaisempiin tietoihin tekninen ja ympäristövirastossa. On kohtuutonta olettaa, että tavallisella ihmisellä olisi yksityiskohtaista tietoa kunnan tai ympäristöviraston käytännöistä. Hallintolain 54 §:n mukaan tiedoksiannon yhteydessä on ilmoitettava, missä asiakirjoja pidetään nähtävillä.

Kaupungin mukaan asiakirjoja ei ole salattu, mutta kuitenkin arvontapöytäkirja poikkeaa olennaisesti valittajalle lähetetystä versiosta, jossa näkyi pelkästään hakijan oma nimi. Kaupunki ei ole antanut selitystä tietojen poistamiselle arvontapöytäkirjasta. Julkisuuslain mukaista perustetta salaamiselle ei ole ollut.

Hangon kaupunki on hallinto-oikeuden pyynnöstä toimittanut 9.9.2025 Hangon kaupunginhallituksen päätöksen 9.5.2022 § 121 pientalotonttien luovutusehdoista, Hangon kaupungin ympäristölautakunnan päätöksen 8.12.2022 § 176 peittelemättömänä muutoksenhakuohjauksineen ja ympäristölautakunnan päätöksiin 8.12.2022 § 175 ja 20.10.2022 § 164 liitetyt muutoksenhakuohjaukset. Selvityksenä siitä, milloin päätös 20.10.2022 § 164 on ollut yleisesti nähtävillä, kaupunki on toimittanut ympäristölautakunnan kokouspöytäkirjaan 20.10.2022 tehdyt merkinnät pöytäkirjan nähtävillä pidosta. Pöytäkirjaan on merkitty, että se on ollut yleisesti nähtävänä kaupungin verkkosivuilla 28.10.2022.

Hallinto-oikeus on lähettänyt valittajalle täydennyspyynnön, jonka yhteydessä hänelle on lähetetty Hangon kaupungin 9.9.2025 toimittamat asiakirjat ja todettu, että valitus käsitellään hallinto-oikeudessa Hangon kaupungin ympäristölautakunnan päätökseen 2.2.2023 § 16 annetusta muutoksenhakuohjeesta poiketen kunnallisvalituksena. Hallinto-oikeus on varannut valittajalle tilaisuuden täydentää valitustaan esittämällä valituksenalaisen päätökseen liittyvät mahdolliset muut kuin tietojen puutteellisuuteen liittyvät valitusperusteet. Valittajaa on pyydetty toimittamaan mahdolliset täydennykset hallinto-oikeudelle viimeistään 21.10.2025, ja hänelle on ilmoitettu, että asia voidaan määräajan kuluttua ratkaista, vaikka pyydettyä täydennystä ei ole toimitettu.

Valittaja ei ole vastannut täydennyspyyntöön annetussa määräajassa eikä sen jälkeenkään.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää kunnallisvalituksena tutkimansa valituksen.

Perustelut

Valituksen tutkiminen kunnallisvalituksena

Kuntalain 133 §:n ensimmäisen virkkeen mukaan kuntalain 16 luvun säännöksiä sovelletaan oikaisuvaatimuksen tekemiseen ja kunnallisvalitukseen kunnan viranomaisen päätöksestä, jollei erikseen lailla toisin säädetä.

Kuntalain 135 §:n 1 momentin mukaan muun ohella lautakunnan oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella hallinto-oikeudelta.

Hangon kaupungin ympäristölautakunnan tekemät päätökset koskevat kunnan omistamien pientalotonttien vuokraamista tonttihakemusten perusteella. Valituksenalaiseen päätökseen on liitetty hallintovalitusosoitus. Hallinto-oikeus toteaa, että laissa ei ole erikseen säädetty siitä, missä järjestyksessä kunnan omistamien tonttien vuokraamista koskeviin päätöksiin saa hakea muutosta. Kun muuta ei ole säädetty, lautakunnan asiassa tekemiin päätöksiin saa hakea muutosta siten kuin kuntalaissa on säädetty. Valituksenalaiseen päätökseen liitetty hallintovalitusta koskeva valitusosoitus on siten ollut virheellinen. Muutosta ympäristölautakunnan oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen 2.2.2023 § 16 haetaan kuntalain 135 §:n 1 momentin mukaisesti kunnallisvalituksella. Valittajan valitus tutkitaan tämän mukaisesti hallinto-oikeudessa kunnallisvalituksena.

Pääasia

Sovellettavat oikeusohjeet

Kuntalain 135 §:n 2 momentin mukaan valituksen saa tehdä sillä perusteella, että: 1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä; 2) päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa; tai 3) päätös on muuten lainvastainen. Pykälän 3 momentin mukaan valittajan tulee esittää 2 momentissa tarkoitetut valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Kuntalain 139 §:n mukaan päätöksen tiedoksiantoon asianosaiselle sovelletaan, mitä hallintolain 59 §:ssä säädetään tavallisesta tiedoksiannosta ja sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 19 §:ssä säädetään tavallisesta sähköisestä tiedoksiannosta.

Oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetun lain 8 §:n mukaan oikeudenkäyntiasiakirjan julkisuudesta ja salassapidosta on voimassa, mitä asiakirjan julkisuudesta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa tai muussa laissa säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (julkisuuslaki) 1 §:n 1 momentin mukaan viranomaisten asiakirjat ovat julkisia, jollei tässä tai muussa laissa erikseen toisin säädetä.

Julkisuuslain 6 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen laatima asiakirja tulee julkiseksi, jollei asiakirjan julkisuudesta taikka salassapidosta tai muusta tietojen saantia koskevasta rajoituksesta tässä tai muussa laissa säädetä, seuraavasti: (– –)

6) pöytäkirja, kun se tarkastuksen jälkeen on allekirjoitettu tai sitä vastaavalla tavalla varmennettu, jollei sitä ole laadittu asian valmistelemiseksi tai viranomaisen sisäistä työskentelyä varten; (– –)

8) päätös, lausunto, toimituskirja ja viranomaisen sopimusosapuolena tekemä ratkaisu sekä niiden käsittelyä varten viranomaisessa laaditut muistiot, pöytäkirjat ja muut kuin 1–3 tai 5–7 kohdassa tarkoitetut asiakirjat, kun päätös, lausunto, toimituskirja tai sopimus on allekirjoitettu tai sitä vastaavalla tavalla varmennettu.

Julkisuuslain 9 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada tieto viranomaisen asiakirjasta, joka on julkinen.

Julkisuuslain 11 §:n 1 momentin mukaan hakijalla, valittajalla sekä muulla, jonka oikeutta, etua tai velvollisuutta asia koskee (*asianosainen*), on oikeus saada asiaa käsittelevältä tai käsitelleeltä viranomaiselta tieto muunkin kuin julkisen asiakirjan sisällöstä, joka voi tai on voinut vaikuttaa hänen asiansa käsittelyyn.

Julkisuuslain 17 §:n 1 momentin mukaan viranomainen on tämän lain mukaisia päätöksiä tehdessään ja muutoinkin tehtäviään hoitaessaan velvollinen huolehtimaan siitä, että tietojen saamista viranomaisen toiminnasta ei lain 1 ja 3 § huomioon ottaen rajoiteta ilman asiallista ja laissa säädettyä perustetta eikä enempää kuin suojattavan edun vuoksi on tarpeellista ja että tiedon pyytäjiä kohdellaan tasapuolisesti.

Hallintolain 54 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on annettava tekemänsä päätös viipymättä tiedoksi asianosaiselle ja muulle tiedossa olevalle, jolla on oikeus hakea siihen oikaisua tai muutosta valittamalla. Viranomaisen on annettava tiedoksi myös sellainen päätös, johon liittyy muutoksenhakukielto.

Saman pykälän 3 momentin mukaan asiakirja annetaan tiedoksi alkuperäisenä tai jäljennöksenä. Jos tiedoksiannettavaan asiakirjaan on liitetty asian käsittelyssä kertyneitä asiakirjoja, joita ei voida luovuttaa vastaanottajalle, viranomaisen on varattava tälle tilaisuus tutustua asiakirjoihin viranomaisen tai haastemiehen luona. Tiedoksiannon yhteydessä on ilmoitettava, missä ja mihin saakka asiakirjoja pidetään nähtävillä.

Asiassa saatu keskeinen selvitys

Hangon kaupungin ympäristölautakunta on päättänyt 25.8.2022 (§ 133) julistaa yleisesti haettaviksi pientalotontteja, joista yksi on ollut korttelissa 872 sijaitseva tontti numero 7 (Veneenveistäjänkuja). Päätöksen mukaan hakuaika

on vähintään 30 vuorokautta, maankäyttöosastolle annetaan tehtäväksi huolehtia hakuun liittyvistä käytännön järjestelyistä ja mahdollinen arvonta suoritetaan lautakunnan kokouksessa.

Tonttihakemuslomakkeen mukaan haku aika on ollut 10.10.–14.11.2022.

Ympäristölautakunnan päätöksen 20.10.2022 § 164 mukaan kaupunginhallituksen hyväksymien pientalotonttien luovutusehtojen mukaan etusijalle asetetaan ensisijaisesti hakija, joka hakuhetkellä maksaa ansioveronsa Hankoon, ja toissijaisesti yritys, jonka yhteisövero kohdistuu Hankoon ja jonka omistaja maksaa ansioveronsa Hankoon. Mikäli samanarvoisia hakijoita kohdistuu tontille useita, voidaan valinta suorittaa arpomalla. On tarpeen päättää arvonnin pelisäännöt etukäteen. Ympäristölautakunta on päättänyt, että tonttikohtainen arvonta suoritetaan ympäristölautakunnan kokouksessa seuraavasti:

- hakijoiden nimet kirjoitetaan identtisille lapuille, jotka taitellaan tarkkaan niin, ettei nimiä ole mahdollista nähdä
- laput laitetaan astiaan, pussiin tai vastaavaan
- puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja suorittaa arvonnin nostamalla laput
- ensimmäiseksi nostetulle varataan tontti, muut asettuvat jonoon lappujen nostojärjestyksessä
- kun tontti on vuokrattu, jono purkautuu.

Hakijoiden on mahdollista olla läsnä arvonnin aikana.

Mainittua päätöstä koskeva *pöytäkirja* on ollut yleisesti nähtävänä 28.10.2022 kaupungin verkkosivuilla. Päätökseen on liitetty *oikaisuvaatimusosoitus*.

Valittaja on 11.11.2022 päivättyllä *hakemuksellaan* anonut omakotitalotonttia 8-872-7.

Hangon kaupungin ympäristölautakunnan tonttien varaamista koskevan päätöksen 8.12.2022 § 175 mukaan haku aikana jätettiin 38 hakemusta ja ne ovat nähtävillä kokouksessa. Tarvittavat tonttikohtaiset arvonnin suoritetaan kokouksessa. Hakijoilla on mahdollisuus olla läsnä arvonnin aikana. Tonttiin 8-872-7 kohdistuu yhteensä 34 hakemusta, joista 17 hakemuksessa on ansioveronsa Hankoon maksava hakija eli Hanko on ollut hakijan kotipaikkana. Ympäristölautakunta suoritti arvonnin ja merkitsi asian tiedoksi. Päätöksessä on todettu, että arvontapöytäkirja liitetään pöytäkirjan oheismateriaaliksi. Päätökseen on liitetty *ilmoitus muutoksenhakukiellosta*, jonka mukaan päätöksestä ei saa tehdä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Arvontapöytäkirjan mukaan arvonta on suoritettu 8.12.2022 ja valittaja on sijoittunut hakemalleen tontille (78-8-872-7) jonoon 8. sijalle. Ensimmäiselle sijalle sijoittuivat [REDACTED] ja [REDACTED]

Hangon kaupungin maankäyttöosaston maankäyttösihteeri on ilmoittanut valittajalle arvonnin tuloksesta 20.12.2022 päivättyllä kirjeellä, jonka liitteenä on ollut pöytäkirjanote ympäristölautakunnan päätöksestä 8.12.2022 § 175.

Valittajalle on samalla toimitettu arvontapöytäkirja 8.12.2022, josta on poistettu kaikkien hakijoiden nimet valittajan omaa nimeä lukuun ottamatta.

Oikeudellinen arviointi ja hallinto-oikeuden johtopäätökset

Valittaja on valituksessaan vedonnut ensinnäkin siihen, että tonttiarvonnan periaatteita koskeva ympäristölautakunnan päätös on tehty vasta hakuajan alettua ja ettei sitä eikä ilmoitusta arvonnasta ole lähetetty asianosaisille. Valittajan mukaan kaupungin toiminta asiassa ja sitä koskevassa päätöksenteossa ei ole näistä syistä ollut avointa.

Ympäristölautakunnan päätöksessä 25.8.2022 § 133, jolla muun ohessa nyt kyseessä oleva pientalotontti on julistettu haettavaksi, on todettu, että maankäyttöosastolle annetaan tehtäväksi huolehtia hakuun liittyvistä käytännön järjestelyistä ja että mahdollinen arvonta asiassa suoritetaan lautakunnan kokouksessa. Ympäristölautakunta on päätöksellään 20.10.2022 § 164 päättänyt tonttiarvonnan periaatteista ("tonttiarvonnan pelisäännöt"). Mainittu päätös arvonnän periaatteista on asetettu yleisesti nähtäväksi kaupungin verkkosivuille 28.10.2022 ja tullut siten kuntalain 140 §:n 3 momentissa tarkoitetulla tavalla kunnan jäsenten tietoon 5.11.2022 eli ennen hakuajan päättymistä 14.11.2022. Kaupungin lausunnon mukaan kaupungin verkkosivuilla on ympäristölautakunnan päätöksen 20.10.2022 § 164 tekemisen jälkeen tiedotettu myös erikseen siitä, että hakijoilla on mahdollisuus olla mukana ympäristölautakunnan päätöksellä 25.8.2022 § 133 haettavaksi julistettujen tonttien arvontatilaisuudessa. Valittaja ei ole tätä tietoa kiistänyt. Näin ollen myös tonttia hakevilla on ollut mahdollisuus saada tieto tonttiarvonnan toimittamistapaa koskeneista periaatteista kaupungin verkkosivuilta ennen hakuajan päättymistä.

Hallinto-oikeus toteaa, että vasta hakuajan (10.10.–14.11.2022) päättymisen jälkeen ympäristölautakunnalla on ollut tiedossaan kaikki tonttia 78-8-872-7 hakeneet tahot. Valittaja on toimittanut tonttihakemuksensa kaupungille 11.11.2022. Hän ei ole siten vielä tonttiarvonnan toimittamistapaa koskeneista periaatteista päätettäessä ollut tontinhakija eikä siten myöskään tontinhakuasian asianosainen. Valittajan jättäessä oman tonttihakemuksensa tieto ympäristölautakunnan 20.10.2022 tekemästä päätöksestä, ja siten myös tontinhakijoiden mahdollisuudesta olla läsnä arvontaa toimitettaessa, on jo ollut saatavilla kaupungin verkkosivuilla.

Asiassa saadun selvityksen mukaan Hangon kaupungin omistamien pientalotonttien yleisistä varausperiaatteista on päättänyt jo aiemmin Hangon kaupunginhallitus. Näiden varausperiaatteiden mukaan samanarvoisten hakijoiden välillä valinta voidaan suorittaa arpomalla. Mahdollinen arpominen ja arvonnän suorittaminen ympäristölautakunnan kokouksessa ovat ilmenneet myös ympäristölautakunnan päätöksestä, jolla nyt kyseessä oleva tontti on julistettu haettavaksi. Ympäristölautakunnan päätöksellä 20.10.2022 arvonnän teknisestä toteuttamistavasta ei näissä oloissa voida katsoa olleen sellaista kuntalain 137 §:n 1 momentissa tarkoitettua välitöntä vaikutusta tontinhakijoiden oikeusasemaan, että heitä olisi pidettävä asianosaisina myös tonttiarvonnan teknistä toteuttamistapaa koskevassa asiassa. Se, että ympäristölautakunta on samalla päättänyt tontinhakijoiden mahdollisuudesta

olla läsnä arvontaa suoritettaessa, ei anna aihetta arvioida asiaa toisin. Ympäristölautakunnan päätös 20.10.2022 § 164 on siten voitu olla antamatta erikseen tiedoksi tontinhakijoille.

Arvonta tontinhakijoiden välillä on suoritettu ympäristölautakunnan päätöksellä 8.12.2022 § 175, jota kaupunki on pitänyt valmistelun luonteisena tontin varaamisesta sittemmin samassa kokouksessa tehtyyn päätökseen § 176 nähden. Nämä päätökset eivät ole valittajan esittämillä arvontaperiaatteista ilmoittamista koskevilla perusteilla syntyneet virheellisessä järjestyksessä. Tontinjakoperiaatteista ja mahdollisesta arvonnasta kaupunginhallituksessa ja ympäristölautakunnassa aiemmin tehtyihin päätöksiin nähden myöskään se, että arvonnasta suoritettavasta ("tonttiarvonnasta pelisäännöt") ja hakijoiden mahdollisuudesta olla läsnä arvontatilaisuudessa on päätetty vasta hakuajan kuluessa, ei ole sellainen seikka, jonka perusteella päätöksiä 8.12.2022 § 175 ja § 176 olisi pidettävä virheellisessä järjestyksessä syntyneinä ja siten lainvastaisina.

Valittaja on hallinto-oikeudessa vedonnut myös siihen, että Hangon kaupunki on toiminut hänen näkemyksensä mukaan asiassa julkisuusperiaatteen vastaisesti, kun tonttien hakijoita koskevia tietoja ei ilmennyt valittajan ympäristölautakunnalta tiedoksi saamista asiakirjoista ja perustetta tietojen salaamiselle ei ole esitetty. Valittajan mukaan asiakirjoista ei ole käynyt ilmi, miten hakijat ovat saaneet numeronsa. Myös hakijoiden määrä on jäänyt epäselväksi. Lisäksi valittaja on hallintolain 54 §:n 3 momenttiin viitaten vedonnut siihen, ettei hän ole saanut myöskään ilmoitusta siitä, missä kyseisessä säännöksessä mainittuihin asiakirjoihin voi tutustua.

Hallinto-oikeus toteaa, että lautakunnan valittajalle toimittamasta arvontaa koskevasta päätöksestä 8.12.2022 § 175 käy ilmi, että hakuaikana oli jätetty yhteensä 38 tonttihakemusta, joista 34 oli kohdistunut valittajan hakemaan tonttiin. Lautakunnan hallinto-oikeudelle antaman lausunnon mukaan hakemukset on numeroitu ennen arvontaa lähtökohtaisesti saapumisjärjestyksessä.

Asiassa saadun selvityksen perusteella valittajalla ei ole ympäristölautakunnan julkaisemien tai hänelle hakijana tiedoksi annettujen asiakirjojen perusteella ollut ennen asian hallinto-oikeuskäsittelyä tietoa, mitkä tahot tonttia 78-8-872-7 olivat hakeneet, miten muut tonttia hakeneet olivat sijoittuneet arvonnassa eikä edes tietoa tonttiarvonnasta voittajista. Valittajalle ei ollut myöskään ennen oikaisuvaatimukseen annettua päätöstä ilmoitettu, että hänellä olisi oikaisuvaatimukseen annettussa päätöksessä ja lausunnossa esitetyin tavoin ollut mahdollisuus tutustua kyseiset tiedot sisältäviin asiakirjoihin tekninen ja ympäristövirastossa.

Valittajan valituksessaan mainitsemat tiedot eivät ole julkisuuslain 24 §:ssä tarkoitettuja salassa pidettäviä tietoja. Näin ollen, ja kun lisäksi otetaan huomioon edellä selostetut julkisuuslain säännökset julkiseksi tulevasta viranomaisen asiakirjoista sekä se, että valittajalla olisi joka tapauksessa ollut oikeus saada valituksessa kyseessä olevat tiedot asianosaisasemansa nojalla, kaupungin ei olisi tullut peitellä niitä valittajalle toimittamistaan asiakirjoista. Valittajalla olisi siten ollut oikeus tietojen saamiseen tonttia 78-8-872-7 hakeneista, heidän sijoittumisestaan toimitetussa arvonnassa ja siitä, keille

tontti on lautakunnan päätöksellä 8.12.2022 § 176 varattu. Kun näitä tietoja ei ole valittajalle annettu, ympäristölautakunnan päätöksen 8.12.2022 § 176 ja kaupungin sen valmisteluna pitämän, päätökseen § 176 keskeisesti liittyvän, päätöksen § 175 tiedoksiannosta valittajalle on pidettävä puutteellisenä.

Päätöksen tiedoksiannon keskeinen tehtävä liittyy muutoksenhakumenettelyyn. Vasta hallintopäätöksen tiedoksiantamisesta alkaa kulua lainmukainen määräaika oikaisuvaatimuksen tai valituksen tekemiselle. Tiedoksiannon puuttumista tai virheellisyyttä ei ole yleensä pidettävä päätöksen kumoamisperusteena, vaan sillä on katsottava olevan merkitystä ainoastaan oikaisuvaatimukselle tai valitukselle varatun määräajan alkamiseen ja sen myötä päätöksen lainvoimaiseksi tuloon. Mikäli päätöksestä tehdään oikaisuvaatimus tai valitus, se voidaan tiedoksiannon puutteellisuudesta tai virheellisyydestä huolimatta tutkia.

Hallinto-oikeus on asian käsittelyä varten pyytänyt lautakunnalta muun ohella peittelemättömänä päätöksen 8.12.2022 § 176, josta tonttiarvonnan voittajat (tontti 78-8-872-7) ilmenevät, ja lähettänyt sen valittajalle tiedoksi. Hallinto-oikeus on lähettänyt valittajalle tiedoksi myös lautakunnan hallinto-oikeudelle peittelemättömänä toimittaman, päätöksessä 8.12.2022 § 175 mainitun arvontapöytäkirjan, josta ilmenevät kaikki tonttia 78-8-872-7 hakeneet ja heidän sijoittumisensa arvonnassa. Valittaja ei ole näiden asiakirjojen saamisen jälkeen esittänyt hallinto-oikeuden hänelle varaamasta tilaisuudesta huolimatta uusia valitusperusteita. Näissä oloissa hallinto-oikeus katsoo, että oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin toteuttaminen ei asian käsittelyn tässä vaiheessa enää edellytä ympäristölautakunnan päätösten 8.12.2022 § 176 ja 2.2.2023 § 16 kumoamista, vaikka ympäristölautakunta on edellä todetun mukaisesti alun perin salannut perusteettomasti valittajalle toimitetuista asiakirjoista tonttia hakeneiden ja tonttiarvonnan voittajien nimet.

Näin ollen valitus on hylättävä.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Kuntalaki 144 §

Hallintolaki 6 §

Laki oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa 1 §, 3 §, 7 § ja 9 §

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 4 § 1 mom 4 kohta, 5 § 2 mom

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (HOL kunnallisvalitus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet
Pia Repo, Riitta Hämäläinen (t) ja Kristiina Forsman.

Esittelijäjäsen

Kristiina Forsman

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu ja tulostettu hallinto-oikeuden
asianhallintajärjestelmästä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös	Valittajalle kirjeitse tavallisena tiedoksiantona
	Maksutta
	Tiedote oikeudenkäyntimaksusta korkeimmassa hallinto-oikeudessa
Jäljennös	Hangon kaupunginhallitus
	Päätöksestä on julkaistava ilmoitus kuntalain 142 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla.
	Hangon kaupungin ympäristölautakunta
	[REDACTED] ja [REDACTED] sähköpostitse tavallisena tiedoksiantona
	Tiedote oikeudenkäyntimaksusta korkeimmassa hallinto-oikeudessa